

є суттєвим, оскільки являє собою продукт аналізу функціонально-компонентної та функціонально-територіальної структур регіонального медичного комплексу в умовах конкретної медико-географічної ситуації.

У будь-якому випадку, регіональна політика за запровадження моделі територіальної організації закладів охорони здоров'я повинна ґрунтуватися на таких принципах: урахування особливостей медико-географічного районування; чіткому розмежуванні спеціалізації закладів охорони здоров'я територіальних елементів; максимальній підтримці медичних, медико-географічних та соціальних функцій; підвищенню ролі малих медичних форм; оптимізації радіусу медичного обслуговування. Отже, регіональна політика повинна характеризуватися максимальним впливом на досягнення побудови ефективної територіальної структури закладів охорони здоров'я регіону з метою забезпечення якісних та доступних медичних послуг.

Джерела та література

1. Лемішко Б. Модернізаційний розвиток системи охорони здоров'я / Б. Лемішко // Демократичне врядування. – 2011. – Вип. 7. – С. 62–70.
2. Мартусенко І. В. Медико-географічне районування території Вінницької області / І. В. Мартусенко // Регіональна економіка. – 2012. – № 3. – С. 49–56.
3. Подвірна Х. Є. Геопросторова організація сфери охорони здоров'я : автореф. дис. ... канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 «економічна та соціальна географія» / Х. Є. Подвірна. – Львів, 2010. – 20 с.
4. Шевчук Л. Т. Основи медичної географії : текст лекцій / Л. Т. Шевчук. – Львів, 1997. – 168 с.
5. Suter Eshter. Armitage Ten key principles for successful health systems integration / Eshter Suter, Nelly D. Oelke, Carol E. Adair, D. Gail [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3004930/>.

УДК 911.3:33:338.2(477.82)

Н. А. Тарасюк – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;
О. О. Ничая – аспірант кафедри географії географічного факультету Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Дослідження селитебних ландшафтів для оптимізації районного планування Волині та потреб сталого розвитку регіону

*Роботу виконано на кафедрі географії
СНУ ім. Лесі Українки*

Розглядається роль селитебних ландшафтів у формуванні сталого розвитку Волинської області, оптимізації районного планування. Виокремлено основні заходи для забезпечення сталого розвитку регіону.

Ключові слова: селитебний ландшафт, сталий розвиток, функціональні типи селитебних ландшафтів.

Tarasiuk N. A., Nychaia O. O. The Investigation of the Inhabited Landscapes for the Optimization of the District Planning of Volyn' and for the Conditions of the Constant Development of the Region.

It is investigated the role of the inhabited landscapes in the sphere of the forming of the constant development of Volyn' region and the optimization of the regional planning. It was selected the main points for the providing of the constant development of the region.

Key words: the inhabited landscapes, constant development, functional kinds of the inhabited landscapes.

Селитебні ландшафти можна розглядати як фактор сталого соціально-економічного та екологічного розвитку регіону. Тому одним із важливих і актуальних шляхів запобігання виникненню й розв'язання проблем районного планування в регіональному просторі є ефективне управління селитебними ландшафтами.

Метою роботи є обґрунтування необхідності дослідження селитебних ландшафтів для оптимізації районного планування (на прикладі Волині) та потреб сталого розвитку регіону.

Поставлена мета зумовлює такі **завдання**: аналіз селитебних ландшафтів, дослідження впливу селитебних ландшафтів на сталий розвиток регіону, аналіз напрямів управління ландшафтним потенціалом у контексті сталого просторового розвитку.

Сучасна ландшафтна карта Волині характеризується наявністю антропогенних селитебних ландшафтів, які представлені містами, сільськими населеними пунктами та їх інфраструктурою з чітко окресленими контурами.

Значна зосередженість у селитебних ландшафтах технічних систем різного виду, потоків речовини, енергії та інформації супроводжує докорінне, часто негативне й незворотне перетворення природних геосистем, що має значний вплив на екологічні умови.

Дослідженню цих питань присвячені роботи Л. Воропай та М. Куниці (1982), І. Круглова (1992), О. Дмитрука (2000), Ю. Тютюнника (1999), О. Керничної (2003), Г. Садикової (2003), Т. Меліхової (2004), К. Кубенко (2004), Ю. Олішевської (2005), О. Бабчинської (2005) та інших учених.

За умови досягнення сталого розвитку у системі «природа-людство» гармонійно співіснують й розвиваються природа, суспільство та економіка [3].

Сталий розвиток, перехід до якого став завданням для світової спільноти на ХХІ ст., передбачає такий розвиток людства й характер використання ним природних ресурсів, який, задовольняючи потреби сьогодення, водночас не підривав би потенційних можливостей забезпечення потреб наступних поколінь [2].

Селитебні ландшафти займають особливе місце серед сучасних, змінених людиною, ландшафтів. Поселенські геосистеми формуються на природній основі природно-територіальних комплексів у межах фацій, урочищ, місцевостей певних фізико-географічних районів під впливом соціально-економічних та природних чинників [1].

Кожний населений пункт має свої особливості, тому їх можна згрупувати за територіальними рисами, контурами меж, людністю, рівнем адміністративного підпорядкування, статусом у системі розселення, а також функціональними характеристиками.

Для визначення функціональних особливостей селитебних ландшафтів використовуємо, передусім, чинники формування населених територій, види природокористування та зайнятість населення. На території Волинської області виділяємо такі основні функціональні типи селитебних ландшафтів:

- 1) урболандшафти (міста);
- 2) сільські населені пункти (села, хутори);
- 3) селитебно-транспортна інфраструктура (дороги);

4) селитебно-рекреаційна інфраструктура (парки, сквери);

5) дачні селитебні ландшафти (дачі).

Функціональне значення селитебного ландшафту має своє відображення у демографічній, екологічній, економічній ситуації регіону.

Визначаємо основні напрямки забезпечення сталого розвитку селитебних ландшафтів Волинської області: забезпечення раціонального використання земельних, водних, рекреаційних ресурсів у межах селитебного ландшафту; удосконалення та розвиток соціальної, виробничої та транспортної інфраструктури; забезпечення регулювання процесу районного планування й формування естетично-привабливого селитебного ландшафту; вивчення європейського досвіду формування культурного ландшафту та його впровадження в практику районного планування.

Висновки. Сьогодні особливо помітною стала несприятлива екологічна ситуація в межах селитебних ландшафтів. Їх дослідження, вивчення механізмів функціонування, досягнення поступального розвитку дає змогу підвищити ефективність заходів, що забезпечують потреби оптимізації районного планування та сталого розвитку регіону.

Джерела та література

1. Воропай Л. И. Селитебные геосистемы физико-географических районов Подолии / Л. И. Воропай, М. Н. Куница. – Черновцы : ЧГУ, 1982. – 91 с.

2. Лісовський С. А. Економіко-географічні і екологічні підходи до визначення передумов переходу до сталого розвитку / С. А. Лісовський // Укр. геогр. журн. – 2000. – № 1. – С. 30–35.

3. Рутинський М. Й. Сталий розвиток: від вербальної концепції до концептуальної моделі / М. Й. Рутинський // Укр. геогр. журн. – 2000. – № 1. – С. 35–38.